

Regional plan for infrastrukturen for energi

Regionale føringer for sol- og vindkraft

Interkommunalt politisk råd i Nord-Østerdal
02.04.2025

Arne Magnus Hekne
Seksjonsleder klima, miljø og naturmangfold
Samfunnsutviklingsavdelinga, IFK

To arbeidsprosesser - 2025

- **Regional plan for nettinfrastrukturen for energi**

forankret i innlandsstrategien 2024-2028

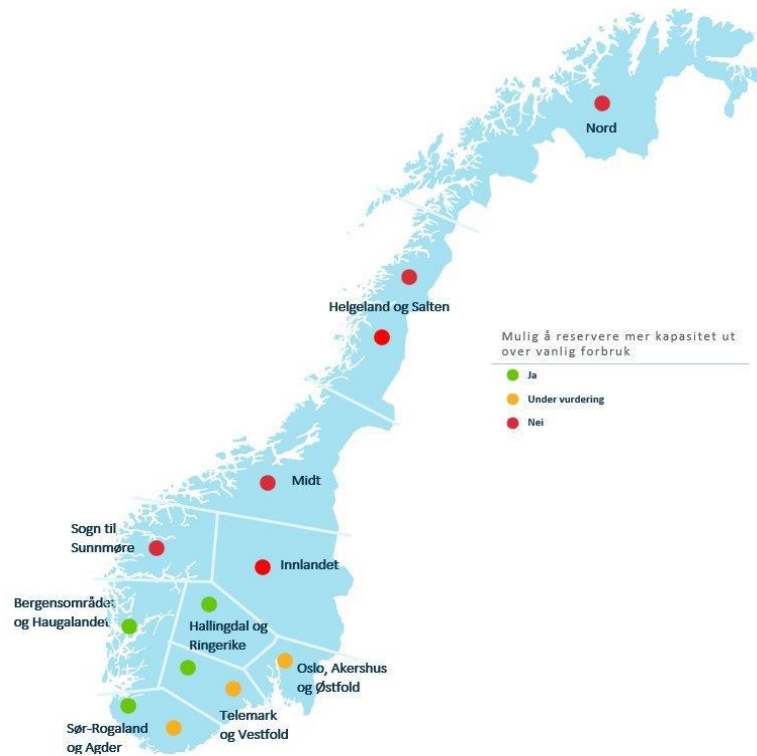

- **Regionale føringer for sol- og vindkraft**

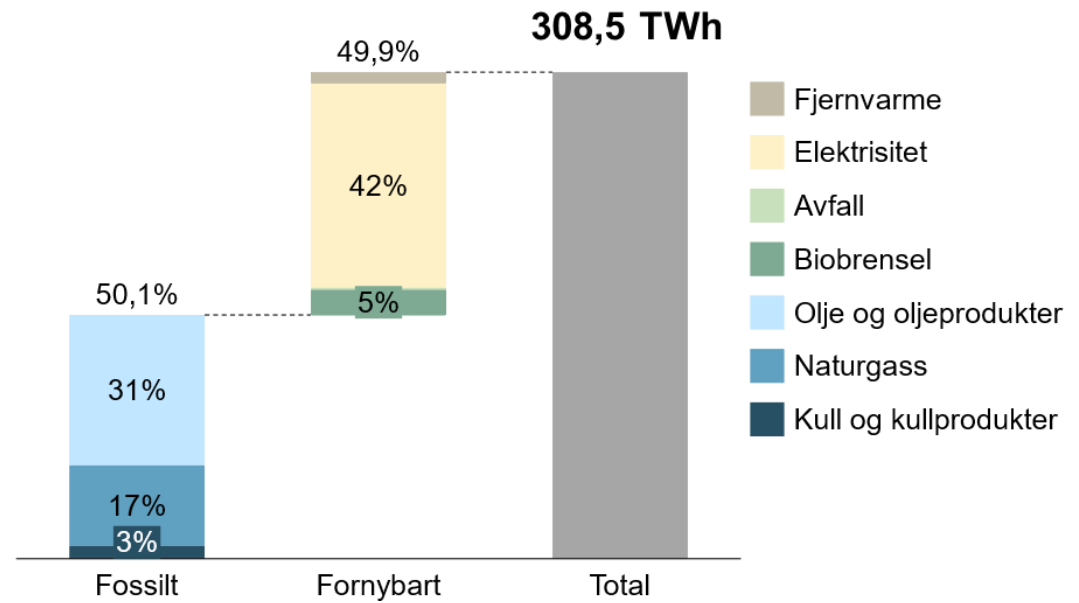
forankret i Regional plan for klima, energi og miljø

Hvorfor?

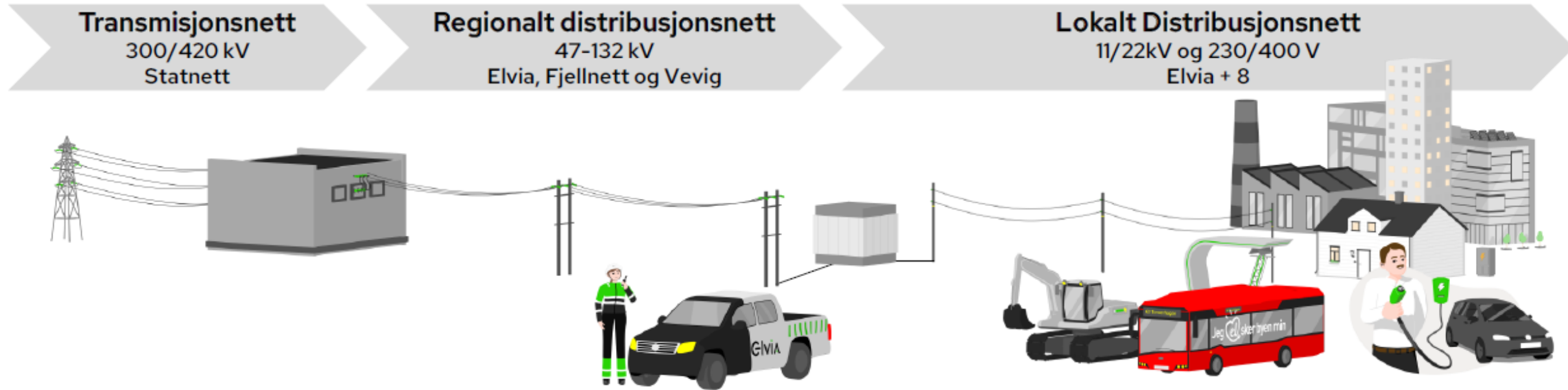
Energibruk i Norge per energitype i 2023 (TWh)

Litt om nettinfrastrukturen i Innlandet

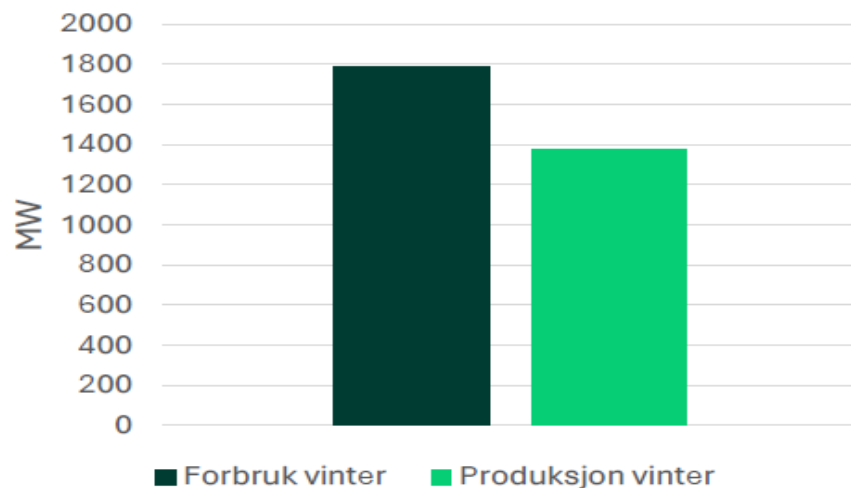

Kraftsystemet i Innlandet - aktører

Kraftsituasjonen i Innlandet

Forbruk og produksjon om vinteren i området

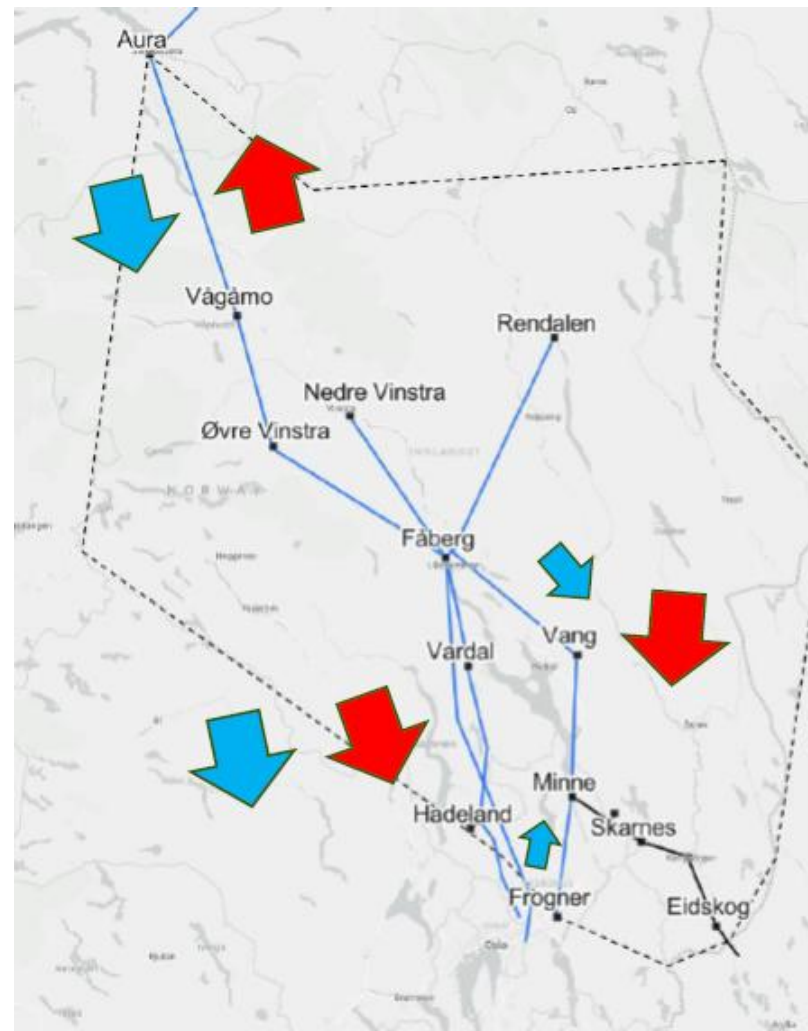
→ Området er helt avhengig av et sterkt transmisjonsnett

→ Maksimal produksjon er ca. 2900 MW på Innlandet.

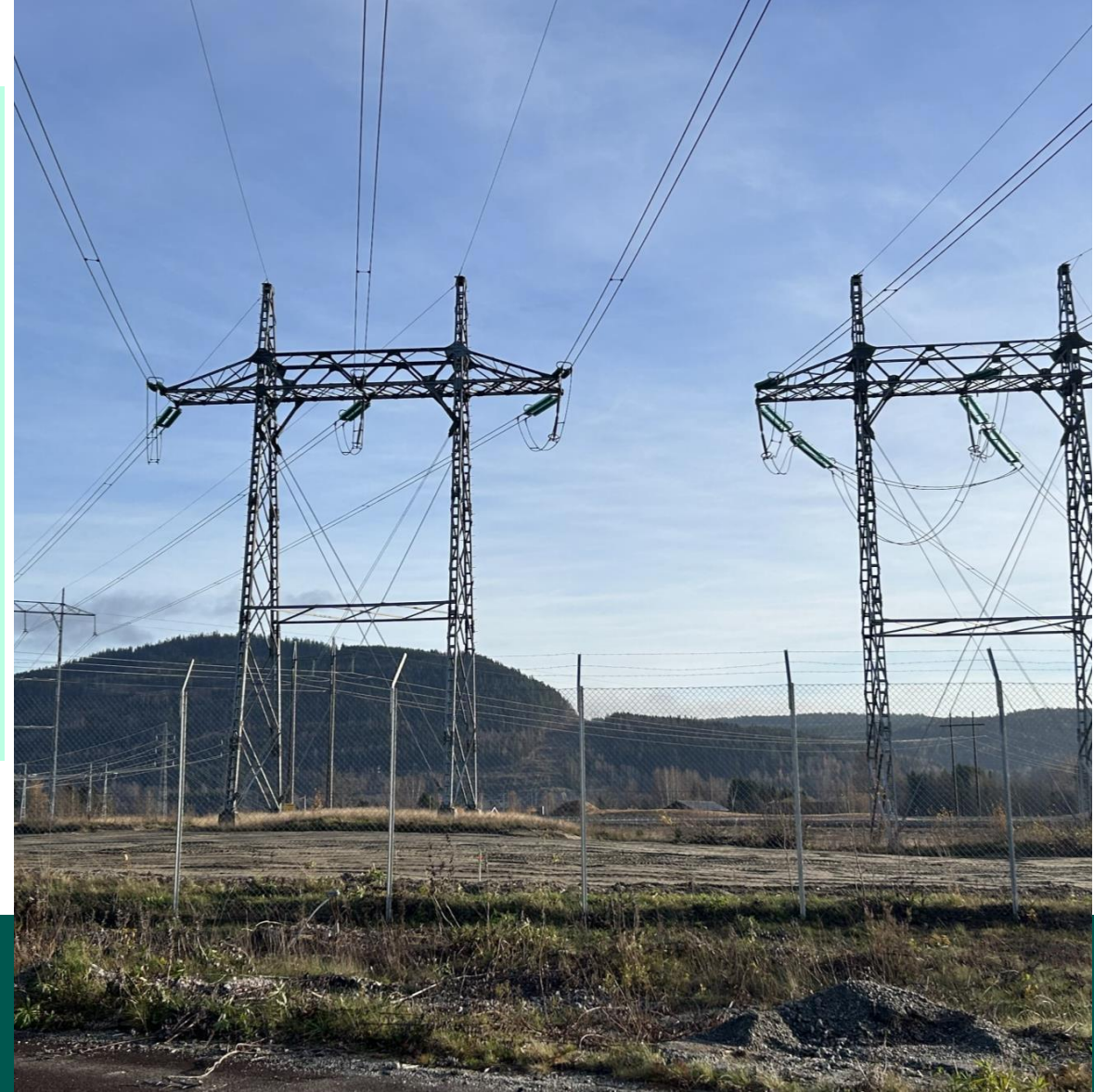
Innlandet er avhengig av et sterkt transmisjonsnett for å få kraft inn til og ut av området

- Typisk flytmønster:
 - Sommer (rød): det er overskudd av kraft og produksjonen transporteres ut av området i nord og sør
 - Vinter (blå): det er underskudd av kraft og flyten går fra nord til sør
- Faktorer som påvirker flytmønstrene:
 - Overskudd og underskudd av kraft i området
 - Utvikling i alminnelig forbruk
 - Tilknytning av ny produksjon
 - Tilknytning av nytt forbruk
- Et sterkt transmisjonsnett er viktig for forsyningssikkerhet, tilknytning og overføring av kraft mellom Midt-Norge og Østlandet

Innlandet trenger mer nett

- Innlandet trenger mer nett, og vi har besluttet et målnett for de neste 10-15 årene
- Målnettet vil gradvis gi økt kapasitet de neste 5-10-15 årene og muliggjøre næringsutvikling og nytt forbruk
- Regionalt samarbeid er viktig for å få til gode prosesser rundt våre planer og prosjekter

Litt mer
om

Regional plan for infrastrukturen for energi

Innlandsstrategien 2024-2028 - vedtatt i fylkestinget 19.12.2024

- Dette er det eneste regionale **lovpålagte** dokumentet etter plan- og bygningsloven (§7-1).
- Den **gir politisk retning** og prioritering, og være et nyttig verktøy for å sikre effektiv og målretta planlegging - **strategi for Innlandssamfunnet**.
- Innlandsstrategien
 - redegjør for **regionale utviklingstrekk og utfordringer**
 - vurderer **utviklingsmuligheter**
 - tar stilling til **langsiktige utviklingsmål**.
- Avklarer planporteføljen - en ny regional plan
- **Regional plan for nettinfrastrukturen for energi**

Vil ha regional plan for strømmettet

Da fylkestinget vedtok den nye Innlandsstrategien, bestemte de også å lage en regional plan for hovednettets for strøm.

Regional plan for nettinfrastrukturen for energi

Målet med planen er

- å sikre hele Innlandet tilgang til nok energi for omstilling og utvikling
- å bidra til en mer effektiv planleggings- og utbyggingsprosess for transmisjonsnettet
- å redusere dagens ledetid
- å sikre nettkapasiteten på regionalnettet.

Regional plan for nettinfrastrukturen for energi

Fylkesutvalget 18.02.2025

- Et viktig poeng er **medvirknings- og høringsprosessene**.
- Underveis i planprosessen tas det initiativ til dialog med sentrale myndigheter. Dette skjer i tett samarbeid med Statsforvalteren i Innlandet, og andre involverte samarbeidsparter.
- Det er ikke kjent at det er andre fylker som har gjort noe tilsvarende
- Planarbeidet må være kunnskapsbasert og legge til rette for åpenhet og god involvering av sentrale aktører allerede fra første fase.
- Handler også om ny nasjonal politikkutforming med hensyn til hvor planprosessene er juridisk forankret og hvordan de gjennomføres i dag.

Starter arbeidet med ny regional plan

Fylkeskommunen setter i gang arbeidet med Regional plan for nettinfrastrukturen for energi i Innlandet.

Regional plan for infrastrukturen for energi

Hva skal planen omhandle ?

- Plan begrenses til å gjelde transmisjonsnett

...men alt henger sammen med alt.

Transmisjonsnett

- Transmisjonsnett er hovedveiene i kraftsystemet og forbinder produsenter og forbrukere i ulike deler av landet med hverandre. Transmisjonsnett omfatter også overføringsledninger til utlandet.
- Transmisjonsnett består i hovedsak av kraftledninger med 300 eller 420 kV spenning, men i enkelte deler av landet inngår også kraftledninger med 132 kV spenning.

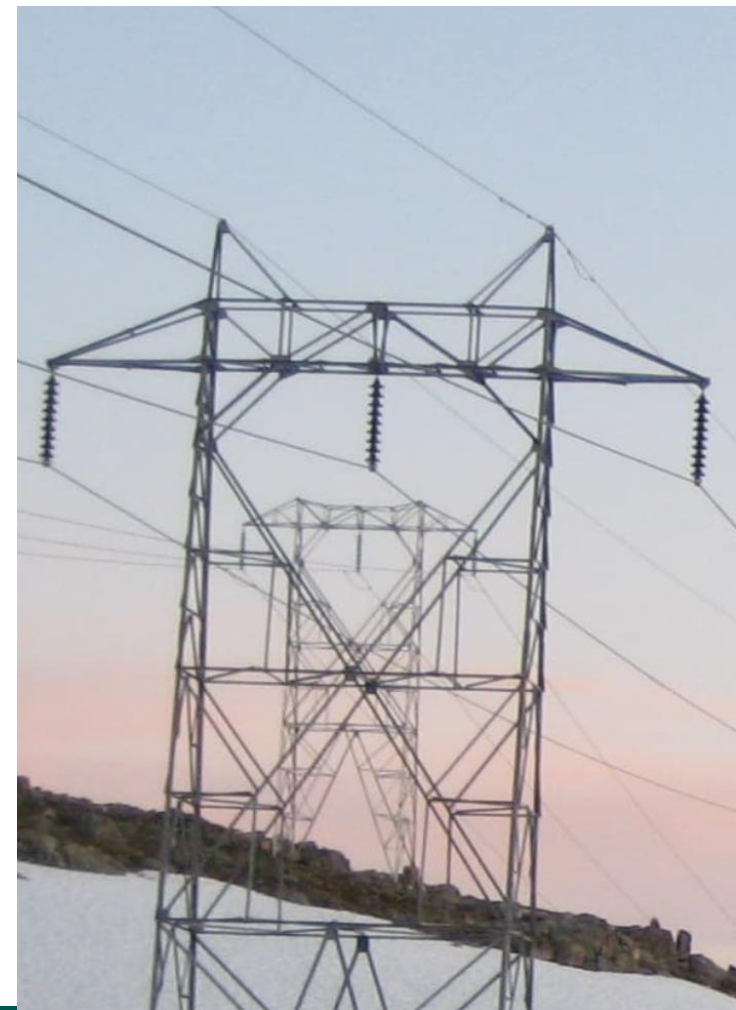
Regional plan for infrastrukturen for energi

Fokus nå:

- **Juridisk handlingsrom** ved bruk av regional plan (Plan- og bygningsloven - Energiloven)
- Onboarding av kommuner og andre relevante aktører
- Kunnskap

Regional plan som planverktøy for å oppnå målene?

- å sikre hele Innlandet tilgang til nok energi for omstilling og utvikling
- å bidra til en mer effektiv planleggings- og utbyggingsprosess for transmisjonsnettet
- å redusere dagens ledetid
- å sikre nettkapasiteten på regionalnettet.

Fase 1. Planprogram

Fase 1: Utarbeiding av planprogram 2025

- Det **utarbeides et planprogram** som grunnlag for planarbeidet, jf. plan- og bygningslovens (PBL) § 4-1.
- Fylkeskommunen **skal samarbeide** med andre offentlige myndigheter og organisasjoner som blir berørt av arbeidet. Statlige organer og kommuner har **rett og plikt** til å delta i planleggingen når den berører deres ansvarsområder, eller egne planer og vedtak (PBL § 8-3).
- Når forslag til planprogram sendes på høring/legges ut til offentlig ettersyn, varsles det samtidig planoppstart.
- Planprogrammet vedtas av planmyndigheten, det vil si fylkestinget (februar 2026)

Starter arbeidet med ny regional plan

Fylkeskommunen setter i gang arbeidet med Regional plan for nettinfrastrukturen for energi i Innlandet.

Planprogrammet skal omhandle

- Innledning
- Tematikk ny plan skal omhandle
- Utfordringer og muligheter innenfor tematikken som planen skal belyse
- Kunnskapsgrunnlag - hva har vi, og hva trenger vi av nye analyser og utredninger
- Organisering og ledelse

Starter arbeidet med ny regional plan

Fylkeskommunen setter i gang arbeidet med Regional plan for nettinfrastrukturen for energi i Innlandet.

Planprogrammet skal omhandle

- Medvirkning og involvering
- Kommunikasjon for planprosessen
- Ressurser - hva har vi selv, og hva må vi kjøpe/samhandle om
(prosjektledelse/prosesskompetanse,
analyser/utredninger/fagkompetanse)
- Tverrfaglig samordning/avklaring – avklare grensesnitt mellom aktørene som deltar i planarbeidet

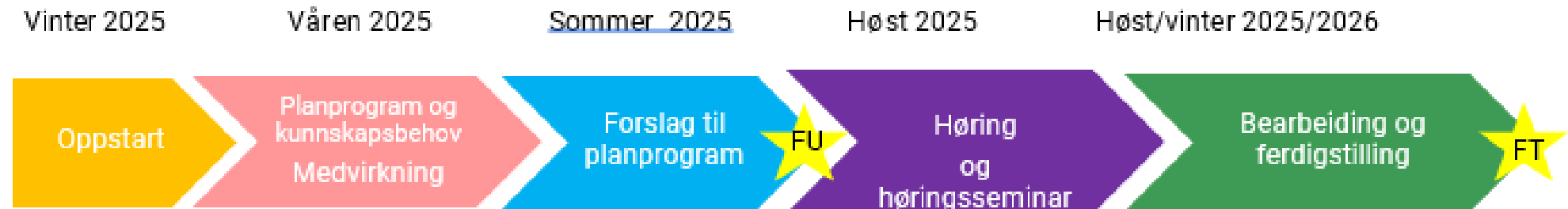

Starter arbeidet med ny regional plan

Fylkeskommunen setter i gang arbeidet med Regional plan for nettinfrastrukturen for energi i Innlandet.

Framdrift - arbeid med planprogram

Høring: Fylkesutvalget september 2025
Sluttbehandling: Fylkestinget februar 2026
Planoppstart: Mars 2026

Milepæler: FT = fylkesting og FU = fylkesutvalg

Fase 2. Regional plan

Fase 2: Regional plan 2026-2027

- Arbeidet med regional plan begynner etter at **fylkestinget har vedtatt planprogrammet**.
- Planen sendes på **høring og legges ut til offentlig ettersyn** med minst seks ukers frist.
- Regionale planer med **retningslinjer eller rammer for framtidig utbygging**, skal inneholde en vurdering og beskrivelse av planens virkninger for miljø og samfunn, jf. § 4-2 andre ledd.

Starter arbeidet med ny regional plan

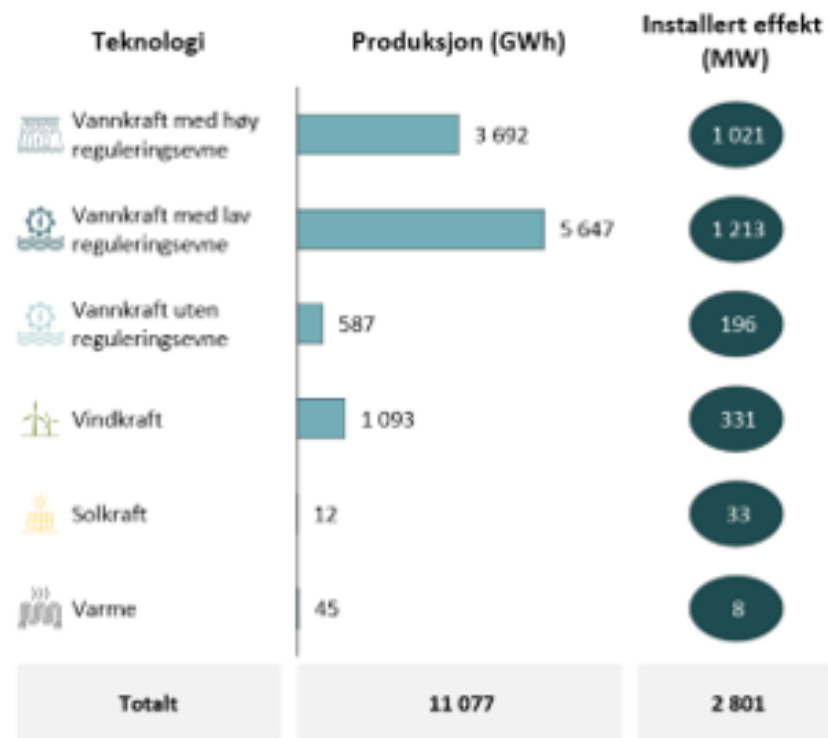
Fylkeskommunen setter i gang arbeidet med Regional plan for nettinfrastrukturen for energi i Innlandet.

Regionale føringer for sol- og vindkraft

Kraftproduksjon i Innlandet

- Kraftproduksjonen er fordelt mellom ca. 90 prosent vannkraft og ca. 10 prosent vindkraft .
- Det skilles mellom vannkraft med høy, lav eller ingen reguleringsevne. Innlandet har en høy andel produksjon fra vannkraftverk med lav eller ingen reguleringsevne. Kraftverk med lav reguleringsevne (elvekraftverk)
- På tross av en forventet positiv kraftbalanse på årsbasis i Innlandet, kan regionen oppleve perioder med stort importbehov (særlig om vinteren).
- Spesielt tørre år kan gi vesentlig lavere årsproduksjon og økt importbehov for året som helhet.

Figur 6: Oversikt over middelproduksjon og installert effekt i Innlandet.

Vindkraftproduksjon i Innlandet

- Per 2025 er det tre vindkraftverk i Innlandet **Kjølberget, Odal og Raskiftet** – med en samlet installert kapasitet på 331 MW.
- Vindkraftprosjekter med en total kapasitet på 1 371 MW står i **tilknytnings-kø** hos Statnett, nesten fire ganger dagens installerte kapasitet.
- Ingen vindkraftprosjekter ligger til konsesjonsbehandling hos NVE .
- i tillegg har syv kraftverk tidligere søkt om konsesjon i fylket. Av disse ble én søknad avslått, mens de øvrige seks ble trukket.

Solkraftverk i Innlandet

- Bakkemontert sol er nytt i Norge - i 2025 har åtte bakkemonterte solparker blitt tildelt konsesjon.
- Tre av disse ligger i Innlandet
- Norges første bakkemonterte solkraftanlegg: **Furuset Solkraftverk i Stor-Elvdal** kommune fikk konsesjon i 2023. Ferdigstilt med kapasitet på 7 MW.
- De to andre er **Kile Solkraftverk** og **Måna solkraftverk**.
- Flere saker som er meldt inn eller er til konsesjonsbehandling nå. Planer om store parker i deres region.

Solkraftverk i Innlandet

Det er mange tilknytningssaker hos Statnett for solparker i Innlandet:

- Totalt er det meldt inn 2 369 MW i Innlandet, noe som utgjør **over 40 prosent** av totalt innmeldt kapasitet fra solkraft i Norge.
- Per februar 2025 er det **27 solkraftprosjekter til konsesjonsbehandling** hos NVE i Innlandet.

Regionale føringer for sol- og vindkraft

- Fylkesutvalget vedtok den 03.09.2024 å igangsette arbeidet med Regionale føringer for sol- og vindkraft i Innlandet.
- Regionale føringer for vind- og solkraft **skal drøfte energiproduksjon opp mot andre arealformål.** Arbeide for å peke ut områder der produksjon av fornybar energi veier tyngre enn andre nasjonale, regionale og lokale hensyn.
- Arbeidet **skal være til hjelp for kommunene** og næringslivet, men ikke erstatte det selvstendige arbeidet kommunene gjør.

Foto: Solgrid AS

Regionale føringer for sol- og vindkraft

- Sikre helhetlige og langsiktige vurderinger i vind- og solkraftsaker.
- Si noe om prioriteringer og gi retning for politikken på området.
- Hjelpe kommunene og andre regionale aktører når de skal håndtere saker om fornybar energi.

Prosess:

- Regionvise dialogmøter sommer (mai/juni)2025
- Høring høsten 2025
- Ferdig for lansering i StoryMaps innen utgangen av 2025

Foto: Mostphotos

Regionale føringer
for behandling av vindkraftsaker i Hedmark

4.5 Områder med vernestatus og tilstøtende områder

En rekke områder og forekomster er vernet i medhold av ulikt lovverk og overenskomster. Dette er områder som er viktige for å ivareta interesser knyttet til landskap, biologisk mangfold, friluftsliv, kulturminner og kulturmiljø. *Innenfor disse områdene er avveininger mellom bruk og vern i utgangspunktet foretatt, og det vil normalt foreligge konkrete føringer for forvaltning og bruk av området som tilsier at utbygging av vindkraft ikke er aktuelt.* Dette gjelder:

- Områder på UNESCO's liste over verdens kultur- og naturarv
- Områder vernet etter naturmangfoldloven (nasjonalparker, naturreservater, landskapsvernområder, biotopvernområder og i noen tilfeller naturminner)
- Områder fredet ved særskilt vedtak etter kulturminneloven
- Områder for bevaring av kulturminner eller naturvernområder regulert etter plan- og bygningsloven
- INON-områder (inngrepsfrie naturområder i Norge)

Konfliktpotensialet ved etablering av vindkraftanlegg i *foreslått vernede områder* og i *nærheten av vernede områder* vil avhenge av i hvilken grad tiltaket kommer i konflikt med verneverdiene og formålet med vernet, og dette må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Dersom det planlegges vindkraftanlegg innenfor nedbørsfeltet til et vernet vassdrag må det vurderes i hvilken grad det foreligger konflikt med verneverdiene.

Gudbrandsdalen

36

Innlandet

Apen dialog og god medvirkning

Mars og April: Informasjon om arbeidet i alle IPR-ene

Mai og juni: Regionale medvirkningsseminarer med kommuner og sentrale aktører i regionen

Nord-Østerdal, Tynset. 19. august.

Innlandet
fylkeskommune